

2023-2024

Ishøj Kommune: Statusnotat og handleplan

Vestforbrænding

Forord

Fokus i 2023 har været at udrulle nye affaldsordninger. Således blev den nye ordning for mad- og karton udrullet og haveboligerne (villaer og rækkehuse med egne beholdere) fik en ny papbeholder. Endvidere er arbejdet med forberedelse af den nye ordning for tekstilaffald igangsat.

I 2023 er arbejdet med udrulning af affaldssortering i Vildtbanegården ligeledes fortsat. Vildtbanegårdens afd. I og II fik nedgravede beholdere til sorteret affald i løbet af 2023. Det betyder, at alle fire afdelinger i Vildtbanegården nu har affaldssortering.

Som følge af den politiske aftale *"Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi"*, som et flertal i Folketinget indgik i juni 2020, forventes der at ske store ændringer i affaldssektoren de kommende år. Det gælder fx selskabsførelse, udbud af forbrændingseget affald, øget producentansvar, benchmarking og meget mere. Visionen er en klimaneutral affaldssektor i 2030.

Danmarks indsats på affaldsområdet skal realisere de overordnede målsætninger fra EU om 55% reel genanvendelse af husholdningsaffaldet i 2025, 60 % i 2030 og 65 % i 2035. Indsatserne på affaldsområdet skal desuden bidrage til Danmarks målsætning om 70 % reduktion af udledning af CO₂ i 2030 (i forhold til 1990) på vej mod klimaneutralitet, jf. Klimaloven.

Overordnet har sortering af affald til genanvendelse været stigende i Ishøj Kommune over de senere år, men andelen af affald, der sorteres, ligger fortsat lavt ift. sammenlignelige kommuner. Der er således behov for et fortsat øget fokus på at styrke genanvendelsen i kommunen for at bidrage til opfyldelsen af de nationale mål. I 2024 er fokus derfor bl.a. på nedgravede affaldssystemer i Vejleåparken, udrulning af ordning for tekstilaffald og generelt at øge fokus på behovet for mere sortering.

God læselyst.

Forvaltningsservice for Ishøj Kommune

Genbrug & Genanvendelse

Vestforbrænding

Indhold

1.	Indledning	3
2.	Status på udrulning af ti affaldsfraktioner	3
3.	Tekstilaffald.....	4
4.	Affaldsdata 2023	5
4.1	Reel genanvendelse	7
4.2	Genanvendelse (beregnet efter tidligere metode)	8
4.3	Sortering ved husstanden	10
5.	Formidling til børn og unge.....	10
6.	Fortælle de gode genanvendelseshistorier	11
7.	Ny affaldsplan	12
8.	Virksomheders betaling på genbrugsstationerne (erfaringer med nummerpladeaflysning)	13
9.	Genbrug	14
10.	Selskabsgørelse af kommunale aktiviteter på affaldsområdet	15
11.	Konkurrenceudsættelse af forbrændingsegnete affald	15
12.	Aktiviteter i året der er gået	17
13.	Handleplan 2024	20
14.	Kommende krav og forandringer på affaldsområdet	21

1. Indledning

Vestforbrænding udarbejder hvert år en status over den indsats, der er udført på affaldsområdet i løbet af det forgangne år.

Ligeledes udarbejdes en oversigt over aktiviteter i det nye år.

Statusnotatet indeholder ikke en økonomisk gennemgang af renovationsområdet. Økonomi for affaldsområdet afrapporteres i forbindelse med budgetlægning og regnskabsafslutning.

2. Status på udrulning af ti affaldsfraktioner

Med "*Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi*" af 16. juni 2020 følger, at kommunerne skal indsamle ti affaldsfraktioner ved husstanden. Der er tale om madaffald, restaffald, glas, papir, metal, plast, pap, mad- og drikkekarton, farligt affald og tekstilaffald.

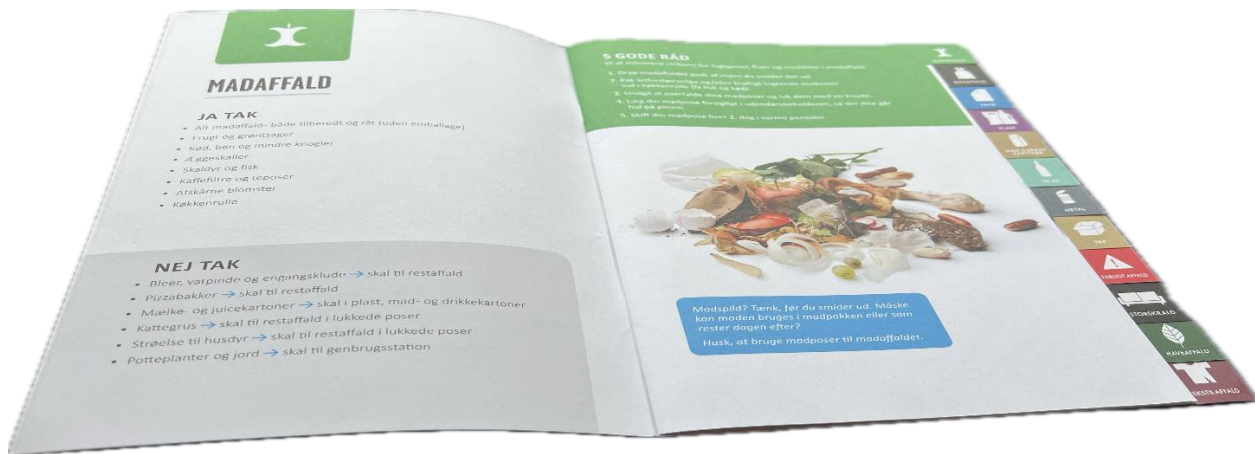
I august 2022 vedtog Ishøj Byråd et nyt regulativ for husholdningsaffald, som fastlægger en ny indsamlingsordning for mad- og drikkekartoner samt en papbeholder til haveboliger (villaer og rækkehuse med egne beholdere).

Indsamling af mad- og drikkekarton blev udrullet til borgerne i efteråret 2022.

Papbeholdere til haveboliger (villaer og rækkehuse med egne beholdere) blev udrullet til borgerne i efteråret 2023. Udrulning af de nye ordninger foregik planmæssigt og blev taget godt imod af borgerne.

I oktober 2023 vedtog Ishøj Byråd et opdateret regulativ for husholdningsaffald, som fastlægger en ny indsamlingsordning for tekstilaffald.

Den nye ordning for indsamling af tekstilaffald bliver udrullet i foråret 2024 (se afsnit 13 om handleplan 2024). Alle borgere modtager samtidigt en ny sorteringsguide.

Figur 1. Alle borgere modtager en sorteringsguide i foråret 2024 sammen med udrulning af den nye ordning for tekstilaffald. Sorteringsguiden er udarbejdet som en fælles guide og benyttes af flere kommuner i Indsamling på Tværs.

I september 2022 bevilligede Ishøj Byråd nedgravede beholdere til sorteret affald i Vildtbanegård afd. I og II. Projektet blev gennemført i sommeren 2023. Vildtbanegård afd. III har tidligere fået nedgravede beholdere til sorteret affald, mens Vildtbanegård afd. IV har fået beholdere på hjul til sorteret affald. Det betyder, at affaldssortering nu er udrullet til alle i Vildtbanegårdens fire afdelinger.

Boligselskab/fælles bebyggelse	Adresse	Antal boliger	Boligtype	Status
Vildtbanegård afd. I	Gildbrovej 1-68	600	Lejligheder	Gennemført
Vildtbanegård afd. II	Vildtbanestien 1-30, Landlyststien 1-38, Gildbrostien 1-26	817	Lejligheder	Gennemført
Baldershushus	Fasanskellet 2, 4, 8, 10	31	Lejligheder	Gennemført
H/F Ishøjgård	Paradis Allé m.fl.	368	Kolonihaver	Gennemført
H/F Søndergården	Lupinen m.fl.	215	Kolonihaver	Gennemført

Tabel 1. Afsluttede udrulninger af affaldssortering i 2023.

Affaldsløsninger for farligt affald og pap har tidligere været et tilbud til fælles bebyggelser, men er nu obligatorisk. Vestforbrænding har kortlagt de fælles bebyggelser og leverer i løbet af foråret 2024 miljøskabe og/eller beholdere til pap til dem, som mangler (se afsnit 13 om handleplan 2024).

3. Tekstilaffald

De fleste kommuner har indført en ordning for indsamling af tekstilaffald i 2023.

Ishøj Kommune starter indsamling af tekstilaffald i foråret 2024.

Tekstilaffald er en sårbar fraktion, som kan ødelægges af fx fugt. Derfor skal tekstilaffald være rent og tørt og være pakket ind i plastposer.

Når det indsamlede tekstilaffald læses af på modtageanlægget, bliver kvaliteten kontrolleret. Hvis tekstilaffaldet er for fugtigt eller fejlsorteret, vil modtageanlægget opkræve et ekstragebyr, og tekstilaffaldet bliver kasseret.

Erfaringer fra andre kommuner er, at der løbende kommer ekstragebyr for dårligt tekstilaffald indsamlet fra fælles bebyggelser med beholdere til tekstilaffald. Læssene har fx indeholdt mad- og restaffald. Nogle læs har indeholdt vådt tekstilaffald, og meget tekstilaffald har ikke været indpakket i plastposer.

Kommunerne skal løbende være opmærksom på kvaliteten af tekstilaffald og om nødvendigt gøre en yderligere indsats for at informere borgere om vigtigheden af tekstilaffaldets renhed og indpakning.

Beholderne, der leveres til fælles bebyggelser i Ishøj Kommune, vil derfor være påsat et ekstra mærkat, som gør opmærksom på, at tekstilaffald skal i plastpose.

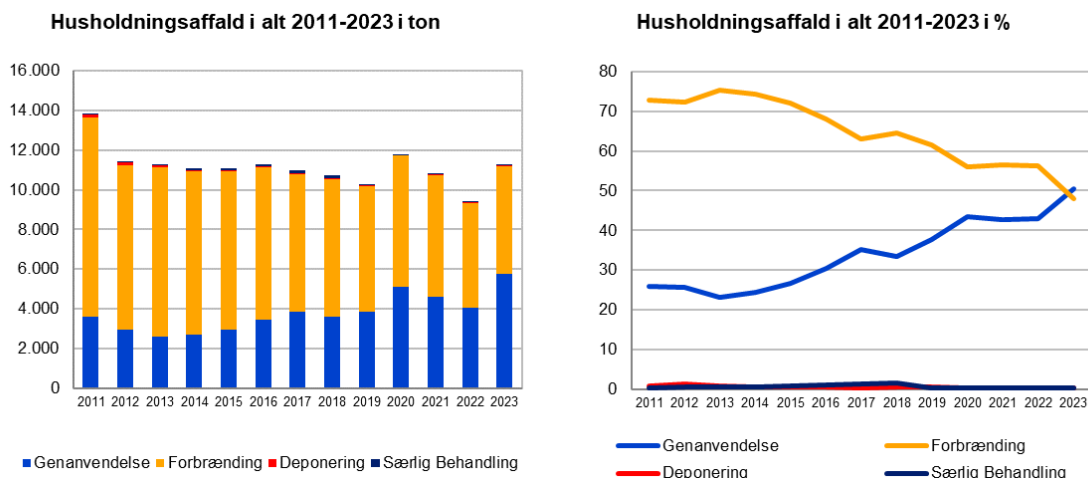
Figur 2. Et læs tekstilaffald fra fælles bebyggelser med beholdere til tekstilaffald hældt ud på modtageanlæg af Ressourceindsamling A/S. Læsset udløste et gebyr for manglende emballering.

4. Affaldsdata 2023

Den samlede affaldsmængde i Vestforbrændings ejerkommuner var i perioden 2012-2019 stort set konstant, mens de seneste 4 år har været usædvanlige. Corona nedlukning i 2020 og 2021 medførte hjemmearbejde og oprydning i pulterkamre, høj byggeaktivitet og mange bolighandler, hvilket gav ekstra meget affald. Årene 2022 og 2023 bød derimod på inflation, høje priser og to tørre år i vækstsæsonen med mindre haveaffald. Dermed blev 2023 året med mindst affald i perioden 2012-2023. Samlet set faldt ejerkommunernes affaldsmængde i 2023 med 7,5 % i forhold til 2022.

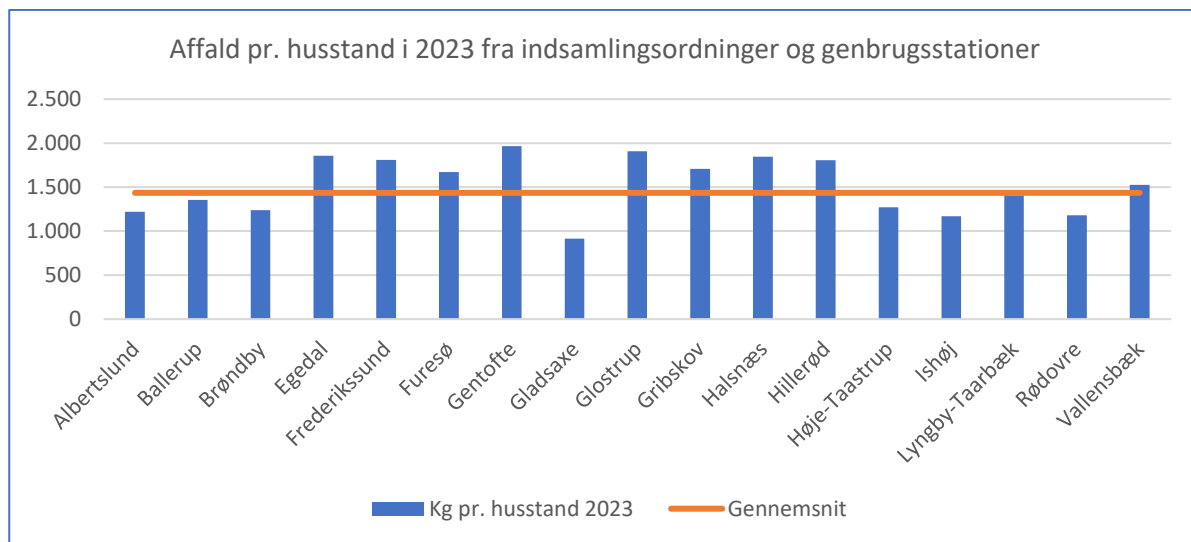
På trods af den generelt faldende affaldsmængde blandt ejerkommunerne, så steg affaldsmængden i Ishøj Kommune fra 9.397 ton i 2022 til 11.362 ton i 2023, hvilket svarer til en stigning på 21 %, se figur Figur 3. Stigningen i Ishøj Kommunes stammer fra den affaldsmængde, som Ishøj Kommune bliver tilskrevet fra Brøndby Genbrugsstation i overensstemmelse med samarbejdsaftalen med Brøndby og Vallensbæk kommuner. Ishøj Kommunes andel af affaldsmængden fra Brøndby Genbrugsstation er større end den mængde affald, som Ishøj Genbrugsstation modtog før lukningen. Affaldsmængden fra Brøndby

Genbrugsstation gør Ishøj Kommunes mængde mere retvisende. De genanvendelige fraktioner fra genbrugsstationen bidrager også positivt til kommunens samlede genanvendelse.

Figur 3. Udvikling i Ishøj Kommunes samlede affaldsmængde fra husholdninger 2011-2023 i ton og % fordelt på behandlingsform.

På trods af bidraget fra Brøndby Genbrugsstation ligger Ishøj Kommune med 1.168 kg. pr. husstand (samlet affaldsmængde for alle fraktioner) stadig under gennemsnittet på 1.435 kg pr. husstand for Vestforbrændings ejerkommuner. Kommuner med flere genbrugsstationer eller en genbrugsstation med central placering har de højeste affaldsmængder, fx Egedal, Frederikssund, Gentofte og Glostrup kommuner, som det ses nedenstående figur. Dette er et udtryk for nogle genbrugsstationer er så attraktive, at de i høj grad bliver brugt af private borgere og virksomheder fra andre kommuner. Bemærk at Gladsaxe Genbrugsstation har været lukket i 2023.

Figur 4. Affaldsmængde pr. husstand i 2023 fra indsamlingsordninger og genbrugsstationer.

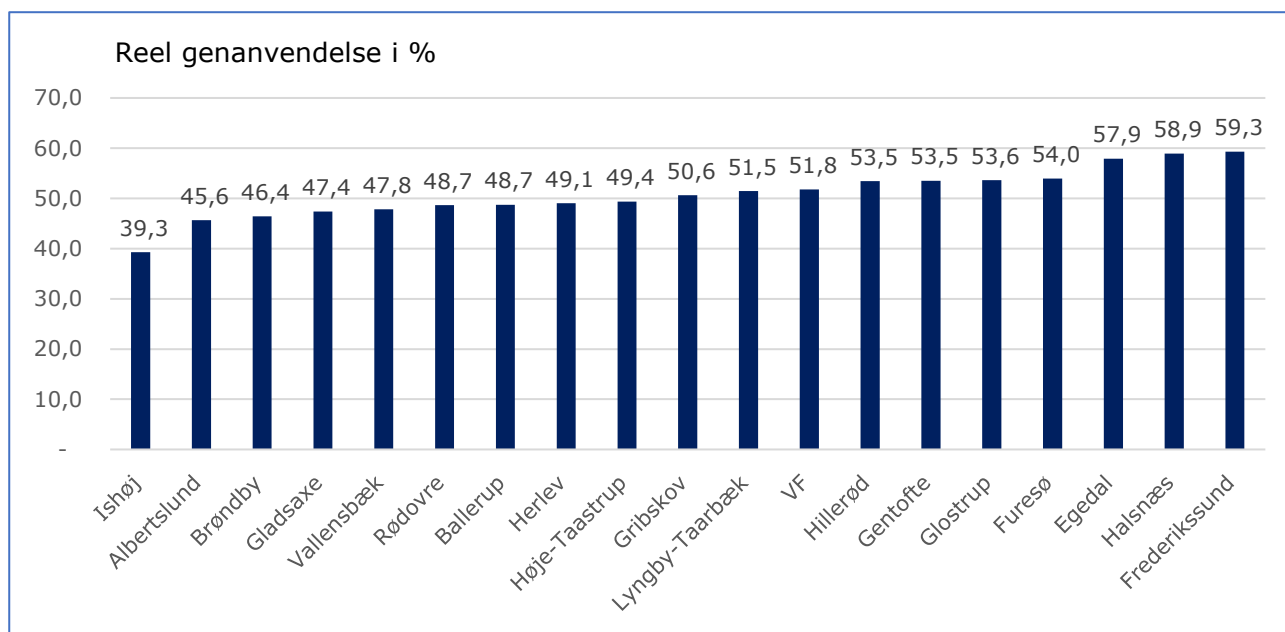
4.1 Reel genanvendelse

Tidligere blev kommunernes beregnede genanvendelse opgjort ud fra indsamlede affaldsmængder. Fremover skal genanvendelsen opgøres som den reelle genanvendelse. Miljøstyrelsen har defineret den reelle genanvendelse, som de indsamlede mængder fratrukket tabsrater. Gennemsnittet for Vestforbrændings ejerkommuner er 51,8 % reel genanvendelse. Det nationalt fastlagte mål er 55% reel genanvendelse i 2025, 60 % i 2030 og 65 % i 2035. Målene er fastlagt som nationale mål og således ikke et mål for den enkelte kommune. Miljøstyrelsen har desuden defineret et pejlemærke uden haveaffald. Pejlemærket skal gøre det lettere at sammenligne landkommuner og bykommuner, og målet er her 50 % reel genanvendelse i 2025.

Den reelle genanvendelse i Ishøj Kommune er opgjort til 39 % reel genanvendelse i 2023, mens den forbrændingseggede del udgør 61 %, som vist til venstre i nedenstående figur. Pejlemærket er opgjort til 35 %, hvor den forbrændingseggede del udgør 65 %, som vist til højre i nedenstående figur. Gennemsnittet for Vestforbrændings ejerkommuner er 51,8 % reel genanvendelse og pejlemærket er 44,3 %. Som det fremgår af figur 6 nedenfor, er Ishøj Kommune således fortsat den kommune blandt Vestforbrændings ejerkommuner, som har den laveste genanvendelsesprocent.

Figur 5. Ishøj Kommunes reelle genanvendelse og pejlemærke for 2023 i %.

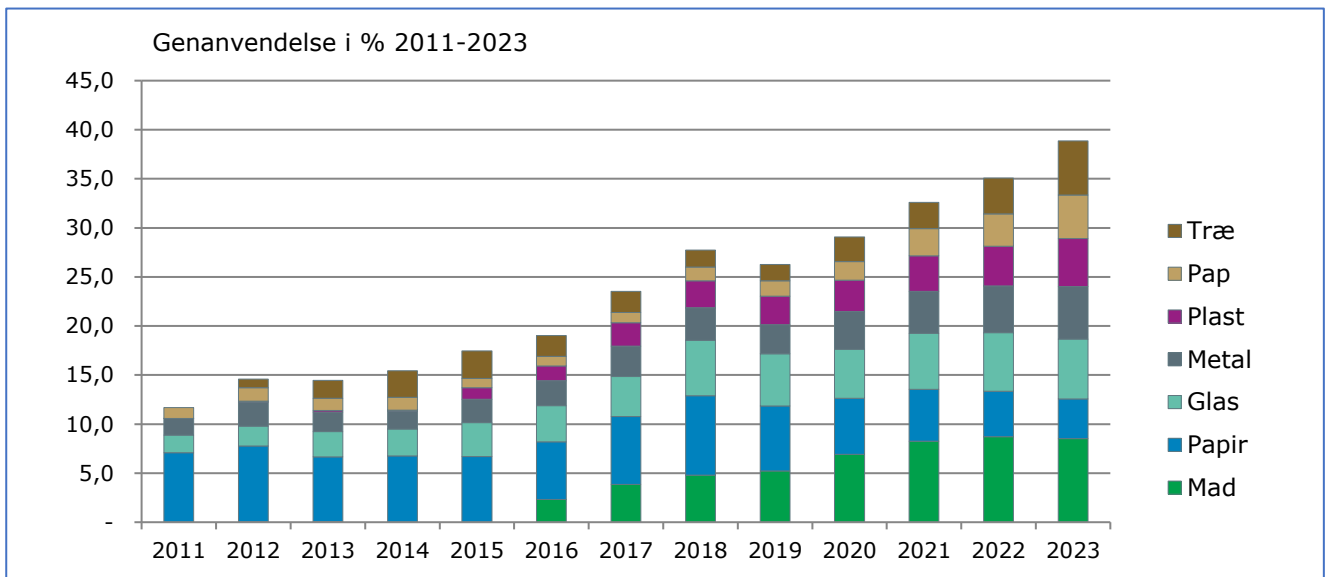
Figur 6. Ejerkommunernes reelle genanvendelse i 2023 i %.

Generelt viser data, at kommuner med en høj andel af haveboliger med egne beholdere tæt ved boligen og god plads til sortering inde og ude, har en højere genanvendelse end kommuner med mange fælles bebyggelser med fælles opsamling og begrænset plads til sortering inde og ude. Kommuner med mange haveboliger har desuden mere haveaffald og træ. Dette giver en højere reel genanvendelse, da haveaffald og træ er tunge affaldsfraktioner, og derfor udgør et væsentlig bidrag til den reelle genanvendelse.

Det forventes, at udrulning af nedgravede beholdere til affaldssortering i Vildtbanegård afd. I og II (sortering begyndte 2. halvår 2023) og tilsvarende i Vejleåparken vil få den reelle genanvendelse til stige. Det må dog formodes, at der er behov for en øget indsats for at skabe den nødvendige adfærdssændring generelt i kommunen for at øge genanvendelsesprocenten yderligere.

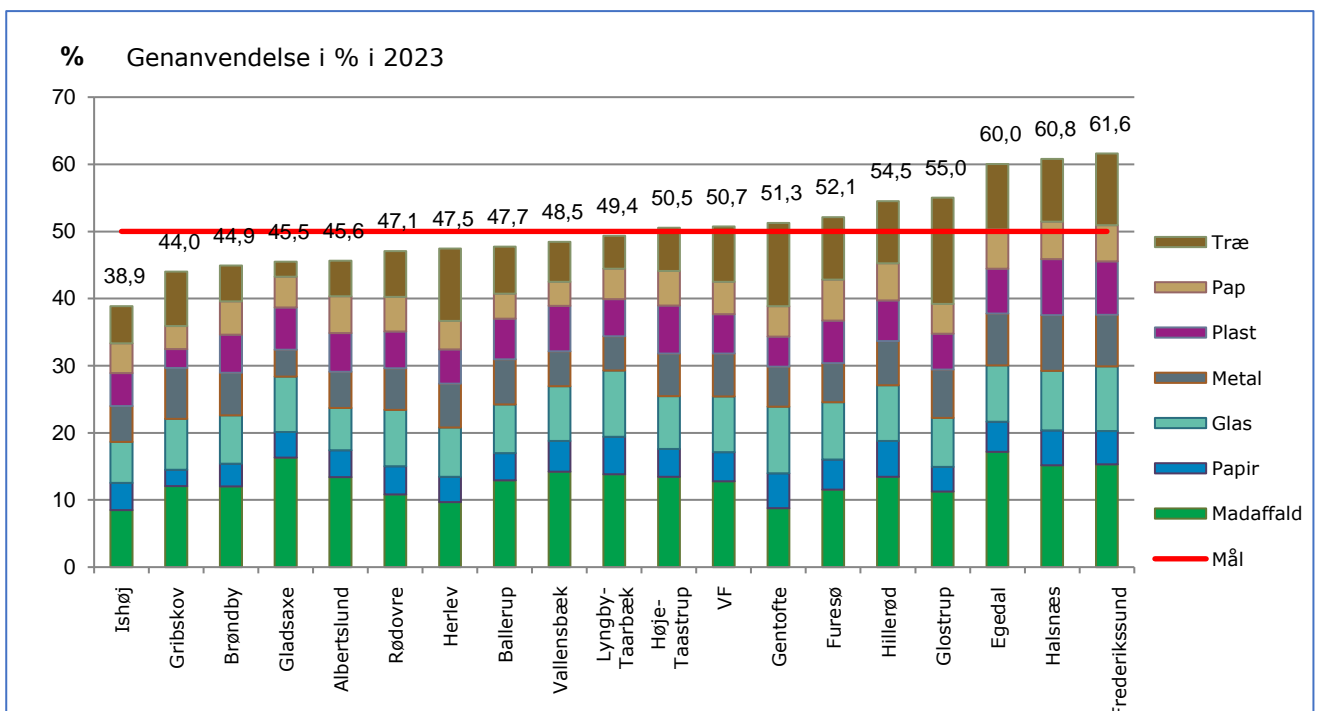
4.2 Genanvendelse (beregnet efter tidligere metode)

For at kunne sammenligne med tidligere år er genanvendelsen også opgjort efter den tidligere anvendte metode. Metoden blev fastlagt af Miljøstyrelsen til Ressourcestrategiens målsætning om 50 % genanvendelse i 2022. Ishøj Kommunes genanvendelse (fra Ressourcestrategien) er for 2023 opgjort til 38,9 %, svarende til en stigning på 3,8 % i forhold til 2022.

Figur 7. Udvikling i Ishøj Kommunes genanvendelsesprocent 2011-2023 fordelt på fraktioner opgjort ud fra metoden i Miljøstyrelsens ressourcestrategi.

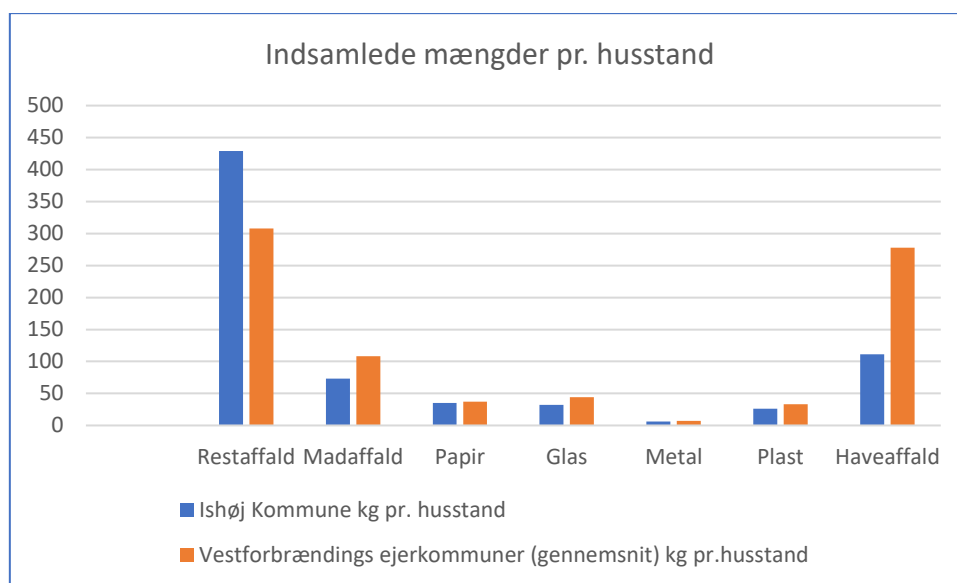
Ejerkommunernes genanvendelse opgjort efter tidligere metode (fra Ressourcestrategien) i 2023 er vist på nedenstående figur.

Figur 8. Ejerkommunernes genanvendelsesprocent i 2023 fordelt på fraktioner opgjort ud fra metoden i Miljøstyrelsens ressourcestrategi.

4.3 Sortering ved husstanden

Mængderne der indsamles ved husstanden viser, at der indsamles mere restaffald i Ishøj Kommune end gennemsnittet i de øvrige ejerkommuner. Mængden af madaffald ligger væsentligt under gennemsnittet, mens papir, glas, metal og plast er under men tættere på gennemsnittet. Mængden af haveaffald ligger langt under gennemsnittet, hvilket blandt andet skyldes at andelen af lejligheder er højere i Ishøj Kommune end gennemsnittet.

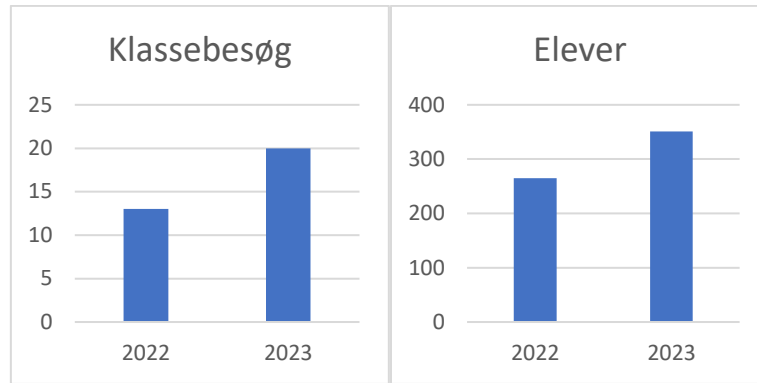

Figur 9. Indsamlede affaldsmængder fra husstande i Ishøj Kommune.

5. Formidling til børn og unge

Formidling til børn og unge om affald og ressourcer er en aktivitet i Ishøj Kommunes affaldsplan 2019-2030, aktivitet 13.1. Målet er er skolerne i højere grad skal benytte de eksisterende undervisningstilbud i Vestforbrændings formidlingscenter.

Der har i 2023 været fokus på at styrke samarbejde mellem skolerne og formidlingscentret. Kendskab til formidlingscentrets tilbud udbredes til skolerne gennem dialog, møder og rundvisning med skoleledere,

Figur 10: Antal besøgende fra Ishøj Kommune i Vestforbrændings formidlingscenter i 2022 og 2023.

Desuden er samarbejdet mellem kommunens klimaambassadører og formidlingscentret styrket.

I 2023 var ungebyrådet endvidere på besøg på Vestforbrænding.

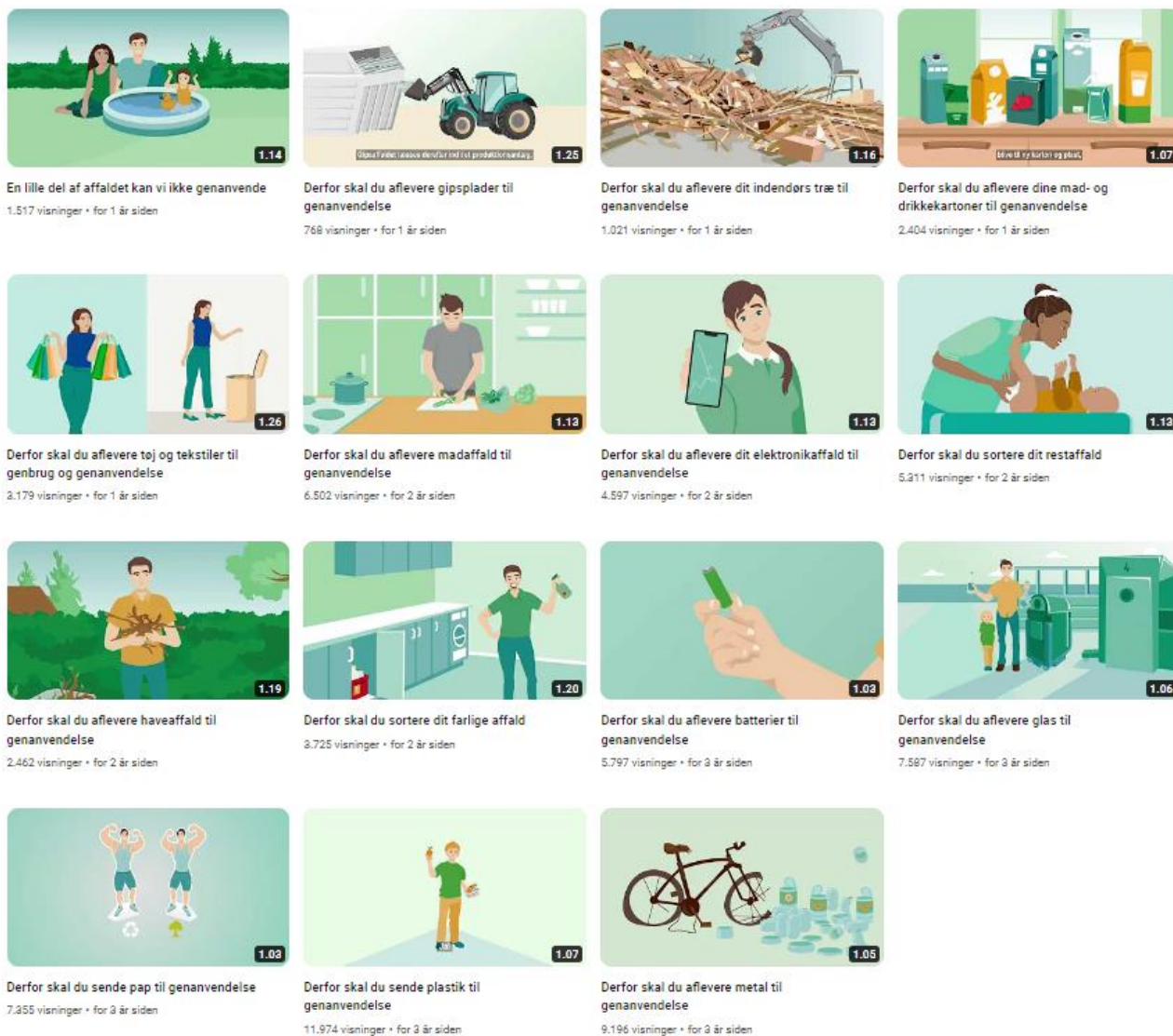
I marts 2024 blev afholdt en temadag om affald og ressourcer på Vibeholmskolen, hvor formidlingscentret deltog.

6. Fortælle de gode genanvendelseshistorier

At fortælle de gode genanvendelseshistorier er en aktivitet i Ishøj Kommunes affaldsplan 2019-30, aktivitet 14.1.

Der er nu 15 film i serien "Hvor bliver affaldet af". Der bliver linket til filmene på Ishøj Kommunes hjemmeside til borgere, der vil vide mere.

Vestforbrænding har produceret filmen sammen med tre andre forbrændingsanlæg. Filmene er motiverende og informerende.

Figur 11: Serien "Hvor bliver affaldet af" er nu oppe på 15 film.

7. Ny affaldsplan

Hvad siger reglerne

Kommunerne skal udarbejde en 12-årig affaldsplan, som skal revideres hvert sjette år.

Den skal være detaljeret for de første seks år og overordnet for den resterende del af planperioden.

Miljøministeriet skal udarbejde en 12-årig national affaldsplan, som skal revideres hvert sjette år.

Ishøj Kommunes affaldsplan udløber med udgangen af 2024.

De kommunale affaldsplaner skal støtte op om den nationale affaldsplan. Den gældende nationale affaldsplan "Handleplan for cirkulær økonomi 2020-2032" forventes at blive revideret i 2025.

De foreløbige udmeldinger fra Miljøstyrelsen peger på, at den kommende nationale affaldsplan vil indeholde høje mål og krav til kommunerne på en række områder.

Ejerkommunerne i Vestforbrænding har tradition for at samarbejde om et fælles paradigme for kommunernes affaldsplan.

Under udarbejdelsen af paradigme for den nuværende affaldsplan, blev vedtagelsen af den nationale affaldsplan udskudt. Det fik Miljøstyrelsen til at give kommunerne mulighed for at udsætte vedtagelsen af de kommunale affaldsplaner. Den mulighed benyttede nogle kommuner sig af, mens andre kommuner vedtog deres affaldsplan planmæssigt (som Ishøj Kommune). Dermed er kommunernes planperioder kommet ud af takt.

Der er blandt ejerkommunerne et ønske om, at planperioden igen kommer i takt, så der fortsat kan arbejdes med et fælles paradigme. Vestforbrænding forventer, at det kommende fælles paradigme udarbejdes i 2025-2026.

Vestforbrænding er i skrivende stund i dialog med Miljøstyrelsen om hvordan kommuner som Ishøj med en affaldsplan, som udløber i 2024, skal forholde sig. Affaldsplanen i ni af Vestforbrændings ejerkommuner udløber i 2024.

8. Virksomheders betaling på genbrugsstationerne (erfaringer med nummerplade aflæsning)

Hvad siger reglerne

Kommunerne skal give virksomheder adgang til mindst én genbrugsstation. Det gælder både hjemhørende, og ikke-hjemhørende virksomheder, såvel som udenlandske virksomheder.

Kommunerne skal fastsætte og opkræve et gebyr hos de virksomheder, der gør brug af tilbuddet om at aflevere affald på genbrugsstationen. Det fremgår af affaldsaktørbekendtgørelsen.

I Ishøj Kommune efterkommes ovenstående krav gennem aftalen om fælles drift af Brøndby Genbrugsstation.

Pr. 1. januar 2023 indførte Vestforbrænding og ejerkommunerne en ny ordning for virksomhedernes betaling for brug af genbrugsstationerne. Den tidligere ordning med dagsbillet og årskort blev erstattet med nummerplade aflæsning. Virksomheder identificeres med gulplader og papegøjeplader og regningen sendes til den CVR-registrerede virksomhed. Virksomheder som transporterer privat affald kan søge om fritagelse. Når en virksomhed søger om fritagelse, sker det via en app. Pladspersonalet er blevet uddannet, så de kan hjælpe. Der er også udarbejdet vejledninger og små "visitkort" med kontaktoplysninger til Vestforbrænding, som kan udleveres på genbrugsstationen af pladspersonalet

Efter ét år med nummerplade aflæsning har Vestforbrænding evalueret ordningen.

Der blev i 2023 registreret 210.353 betalende besøg på ejerkommunernes genbrugsstationer. Endvidere blev der givet 6.387 fritagelser.

Der er ikke udført en egentlig tilfredshedsundersøgelse, men fornemmelsen hos pladspersonalet og Vestforbrænding er, at virksomhederne oplever, at ordningen fungerer godt.

Enkelte virksomheder forsøger at omgå reglerne for at undgå at betale. Det kan være ved tildækning af nummerpladen eller med falsk nummerplade. Det sidste års erfaring viser, at disse virksomheder ofte ender med at blive genkendt af pladspersonalet eller under sagsbehandlingen. Når virksomheden er genkendt, udsteder Vestforbrænding en faktura.

Figur 12. Enkelte virksomheder forsøger at undgå aflæsning af bilens nummerplade, fx ved tildækning af nummerplade. Sort bjælke over nummerplade er tilføjet af Vestforbrænding.

9. Genbrug

Definition fra affaldsbekendtgørelsen

Genbrug: Enhver operation, hvor produkter eller komponenter, der ikke er affald, bruges igen til samme formål, som de var udformet til.

Genanvendelse: Enhver nyttiggørelsesoperation, hvor affaldsmaterialer omforarbejdes til produkter, materialer eller stoffer, hvad enten de bruges til det oprindelige formål eller til andre formål.

Indsatsen om mere genbrug fortsætter. Vestforbrændings målsætning er 30.000 ton til genbrug i ejerkommunerne i 2030, svarerende til ca. 5 % af den totale affaldsmængde. I dag udgør andelen af genbrug fra genbrugsstationerne under 1 %.

På genbrugsstationerne testes indsamling og afsætning af forskellige affaldsemner, som tages ud af affaldsstrømmen til genbrug. Forsøg i 2023 på Brøndby Genbrugsstation med paller og mursten til genbrug

er nu blevet en permanent ordning, som i 2024 vil blive udbredt på alle ejerkommunernes genbrugsstationer.

Vestforbrænding forventer i de kommende år, at op mod 80.000 paller årligt vil blive indsamlet og sendt til genbrug, eller hvad der svarer til 1.800 ton.

Målet for indsamling af mursten til genbrug er 6.500 ton fra ejerkommunerne i de kommende år. Genbrug af mursten sparer klimaet for en udledning på 0,5 kg CO₂ pr. kg mursten. Det betyder, at for hver 2.000 mursten, der genbruges i byggeri, spares miljøet for 1 ton CO₂. Hvis der fx bruges 35 tons mursten til at bygge et hus, spares 17,5 tons CO₂ ved at bruge genbrugte mursten.

I 2023 har Vestforbrænding etableret et demonstrationsforsøg i Høje-Taastrup. Her afsættes forskellige affaldsemner fra genbrugsstationer til professionelle aktører. Fokus er i første omgang på bæredygtige byggematerialer, og de foreløbige erfaringer er positive. Senest er der indgået aftale om afsætning af toiletter og vaske til genbrug. Vestforbrænding forventer at indsamling af affaldsemner til Høje-Taastrup er implementeret på alle ejerkommunernes genbrugsstationer i 2025.

10. Selskabsgørelse af kommunale aktiviteter på affaldsområdet

Af den politisk aftale om selskabsgørelse af de kommunale affaldsydelser fra 30. august 2022 fremgår det, at driftsansvar og kundeforhold til borgerne skal placeres i kommunalt ejede selskaber adskilt fra kommunens rolle som myndighedsudøver. Affaldssektoren kommer heraf til at gennemgå store ændringer i de kommende år.

Lovforslaget, der skal udmønte selskabsgørelsen af de kommunale affaldsydelser, forventes sendt i høring senere i 2024. Når lovforslaget er sent i høring, vil der komme mere klarhed over, hvilke opgaver som ikke vil skulle selskabsgøres.

Ishøj Kommune har i dag indgået aftale med Vestforbrænding om løsning af mange af de driftsopgaver, der forventes omfattet af den kommende lovgivning.

11. Konkurrenceudsættelse af forbrændingseget affald

Hvad siger reglerne

Folketinget vedtog med lovændring i juni 2023, at kommuner skal udbyde behandling af forbrændingseget affald, der ikke er farligt affald, og som er omfattet af en kommunal indsamlingsordning.

Kommunerne skal senest den 1. juli 2025 have indgået kontrakt om behandlingen.

De nye krav om udbud er en konsekvens af den politiske aftale "*Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi*" om begrænsning af forbrændingskapaciteten i Danmark.

I dag afleveres al forbrændingseget affald fra ejerkommunerne til forbrænding hos Vestforbrænding.

Med lovændringen skal kommuner fremover konkurrenceudsætte det forbrændingsegnede affald fra de kommunale indsamlingsordninger gennem udbud. Alle godkendte modtageanlæg kan således byde på behandling af affaldet.

Håndtering af det forbrændingsegnede affald fra Vestforbrændings ejerkommuner er kompetenceoverdraget til Vestforbrænding ved kommunernes indtræden. Derfor skal Vestforbrænding udbyde behandling af det forbrændingsegnede affald fra de kommunale indsamlingsordninger for ejerkommunerne i forbindelse med implementeringen af de nye krav.

Vestforbrænding skal agere som en selvstændig myndighed med samme ansvar som en kommune.

Vestforbrænding forventer at byde på behandling af det forbrændingsegnede affald på lige vilkår med andre interesserede modtageanlæg ved et kontrolbud.

12. Aktiviteter i året der er gået

Nedenfor ses en oversigt over udvalgte aktiviteter, som blev gennemført i 2023.

	Aktivitet (udvalgte)	Hvad er der sket	Status
1.	Ny ordning for mad- og drikkekarton	Den nye indsamlingsordning for mad- og drikkekarton blev udrullet i foråret 2023. (Se afsnit 2)	Afsluttet
2.	Papbeholdere til haveboliger (villaer og rækkehuse med egne beholdere)	Alle haveboliger fik en beholder til pap i efteråret 2023. (Se afsnit 2)	Afsluttet
3.	Ny ordning for tekstilaffald	Den nye indsamlingsordning for tekstilaffald er forberedt i 2023 og vil blive udrullet i foråret 2024. (Se afsnit 2)	Igangværende
4.	Ny sorteringsguide	Alle borgere modtager en ny sorteringsguide i foråret 2024. (Se afsnit 2)	Igangværende
5.	Brugerundersøgelse om affaldssortering i fælles bebyggelser	Brugerundersøgelsen skal fremme affaldssortering i fælles bebyggelser. Udsat til 2024 pga. udrulning af nye affaldsordninger i 2023.	Udsat til 2024
6.	Udrulning af sortering i Vildtbanegård afd. I og II	Der er etableret nedgravede beholdere til sorteret affald. (Se afsnit 2)	Afsluttet
7.	Udrulning af sortering i Vejleåparken	Projektet blev opstartet i 2023 og der vil blive etableret nedgravede beholdere til sorteret affald i 2024.	Igangværende
8.	Affaldssortering i kolonihaver	Der er udrullet sortering i begge haveforeninger. (Se afsnit 2)	Afsluttet

9.	Farligt affald og pap i fælles bebyggelser - opfølgning	Affaldsløsning for farligt affald og pap har tidligere været et tilbud, men er nu obligatorisk. Vestforbrænding har kortlagt de fælles bebyggelser i 2023. Beholdere og miljøskabe leveres til de fælles bebyggelser som mangler i foråret 2024. (Se afsnit 2)	Igangværende
10.	Udvikling af storskraldsordningen	Storskraldsordningen er forældet i forhold til krav om sortering og genanvendelse. Der er nedsat en arbejdsgruppe i IPT, som skal vurdere potentiale for mere genanvendelse og genbrug i ordningen. Desuden vil Grønt Råds anbefalinger og ønsker indgå i udviklingsarbejdet.	Igangværende
<i>Aktiviteter fra Affaldsplan 2019-2030</i>			
11.	Gennemføre en kampagne, event, undersøgelse, konkurrence eller lignende om madaffald (AP 1.1 fællesaktivitet)	Projektet er i gang med de deltagende kommuner (Brøndby, Furesø, Gladsaxe og Rødovre Kommune) og videreføres i 2024. Erfaringer og resultater vil blive delt med de øvrige ejerkommuner.	Igangværende
12.	Kampagne, event, undersøgelse, konkurrence eller lignende målrettet etageboliger (AP 2.2 fællesaktivitet)	Projektet har undersøgt småt brændbart i store containere fra fælles bebyggelser. Resultaterne viste at op mod 48 % af affaldet er genanvendeligt. Resultaterne vil indgå i aktivitet 6 om udvikling af storskraldsordningen.	Afsluttet
13.	Udarbejde en forretningsmodel, hvor der anvendes ny teknologi (AP 9.1 fællesaktivitet)	Der er gennemført forsøg med fuldmeldere og udarbejdet en række anbefalinger. Projektet er afrapporteret.	Afsluttet

14.	Gennemføre aktiviteter, der fremmer genanvendelse af byggeaffald (AP 11.2 fællesaktivitet)	Projektet har gennemført forsøg på fem genbrugsstationer med sortering af tagpap til genanvendelse. På baggrund af forsøget arbejdes der på at udbrede frasortering af tagpap på de øvrige genbrugsstationer blandt ejerkommunerne.	Afsluttet
15.	Udvikle et formaliseret samarbejde mellem forvaltning, kommunens institutioner og Vestforbrændings formidlingscenter (AP 13.1)	Målet er at skolerne i Ishøj Kommune i højere grad benytter formidlingscentrets undervisningstilbud. (Se afsnit 5)	Løbende
16.	Fortælle de gode genanvendelsest historier (AP 14.1)	Vestforbrænding har i samarbejde med andre forbrændingsanlæg produceret nye film i serien "Husk at sortere". Filmene er lagt på Ishøjs hjemmeside i relevante sammenhænge. (Se afsnit 6)	Løbende

Tabel 2. Udvalgte aktiviteter for affaldsområdet i 2023.

13. Handleplan 2024

Nedenfor ses en oversigt over udvalgte aktiviteter i 2024.

	Aktivitet	Hvad sker der
1.	Udrulning af nu affaldsordning for tekstilaffald	Den nye ordning for indsamling af tekstilaffald udrulles i 2. kvartal 2024. (Se afsnit 2)
2.	Omdeling af ny sorteringsguide til alle borgere	Alle borgere modtager en ny sorteringsguide i 2. kvartal 2024. (Se afsnit 2)
3.	Udrulning af miljøskabe og beholdere til pap i fælles bebyggelser, som mangler disse	Få fælles bebyggelser mangler miljøskab og beholder til pap. En løsning aftales og leveres til bebyggelsen. Indsatsen er løbende i 2024. (Se afsnit 2)
4.	Udrulning af affaldssortering i Vejleåparken	Der etableres nedgravede beholdere til sorteret affald i Vejleåparken. Gravearbejde forventes at foregå i 2. og 3. kvartal 2024. De nedgravede beholdere forventes at være klar til brug i løbet af 4. kvartal 2024. (Se afsnit 2)
5.	Kommunikationsindsats i Vejleåparken i forbindelse med ny affaldsløsning	I forbindelse med den nye affaldsløsning er der behov for en kommunikationsindsats for beboere, ejendomsfunktionære mv. Opmærksomhed og information skal bidrage til en adfærdændring med mere sortering.
6.	Forlængelse af affaldsplanen, da den gældende affaldsplan udløber i indeværende år	Vestforbrænding og forvaltningen forventer at fremlægge et forslag til politisk behandling i 2024 om udskydelse af den nye affaldsplan og håndtering af overgangsperioden.
7.	Brugerundersøgelse i fælles bebyggelser vedrørende affaldsordningerne	Vestforbrænding gennemfører en brugerundersøgelse med henblik på at kortlægge, hvordan den nuværende affaldsordning fungerer i fælles bebyggelser. Undersøgelsen foretages ved telefoniske interviews. Forventes gennemført i 3.-4. kvartal 2024. Brugerundersøgelsen understøtter Tema 3 i Affaldsplanen 2019-30 "Sammen om affald", hvor målet er mere dialog med borgerne.

8.	Udvikling af storskraldsordningen	Storskraldsordningen er forældet i forhold til krav om sortering og genanvendelse. I 2024 gennemføres en undersøgelse af storskrald, hvor potentialet for genbrug og genanvendelse vurderes. Desuden vil Grønt Råds anbefalinger og ønsker indgå i udviklingsarbejdet.
<i>Aktiviteter fra Affaldsplan 2019-2030</i>		
9.	Gennemføre en kampagne, event, undersøgelse, konkurrence eller lignende om madaffald (AP 4.1 fællesaktivitet)	Projektet består af fire aktiviteter i fire udvalgte kommuner (ikke Ishøj Kommune). I hovedtræk er de fire aktiviteter: • Kursus for ejendomsfunktionærer • Beboerarrangement • Kommunikationskampagne • Etablering af indflytterrutine Projektet forventes afrapporteret i 2024.
10.	Gennemføre forsøg med praktisk anvendelse af ny teknologi (AP 9.2 fællesaktivitet)	Formålet med projektet er at undersøge, om kamerateknologi og kunstig intelligens kan detektere fejlsorteringer. Projektet vil indsamle erfaringerne fra tre forskellige teknologier, hvor kamera- og robotteknologi anvendes.
11.	Udarbejde og anvende materialer til brug ved virksomhedstilsyn med fokus på øget genbrug og cirkulær økonomi. (AP 12.1 fællesaktivitet)	Projektet er planlagt i 3 faser frem mod en afrapportering i december 2024. Fase 1: Kortlægning af eksisterende materialer og erfaringer med brugen af disse. Fase 2: Udvikling og test af tilsynsmaterialer. Fase 3: Evaluering på testfase og videreudvikling af tilsynsmaterialer.
12.	Udvikle et formaliseret samarbejde mellem forvaltning, kommunens institutioner og Vestforbrændings formidlingscenter (AP 13.1)	Der arbejdes fortsat på at fremme skolernes brug af Vestforbrændings undervisningsfaciliteter om formidling om ressourcer og energiudnyttelse.

Tabel 3. Handleplan for affaldsområdet i 2024.

14. Kommende krav og forandringer på affaldsområdet

I forlængelse af "Klimaplanen" vedtog Folketinget d. 2. juni 2023 en række ændringer til bl.a. lov om miljøbeskyttelse, varmeforsyning og elforsyning. De væsentligste ændringer er:

- Selskabsgørelse af affaldsforbrændingsanlæg
Kommunerne skal udskille deres forbrændingsanlæg i aktie- eller anpartsselskaber senest den 1. januar 2025.
- Anvisningspligt for forbrændingseget erhvervsaffald ophører

Fra 2025 har kommunerne ingen pligt eller ret til at anvise forbrændingseget erhvervsaffald til et behandlingsanlæg.

- Udbudspligt af forbrændingseget affald fra husholdninger
Kommunerne skal udbyde behandlingen af det forbrændingseget affald fra de kommunale indsamlingsordninger. Kontrakterne skal indgås med virkning senest fra d. 1. juli 2025.

Forsyningstilsynet er i den forbindelse pålagt at komme med understøttende materiale, der skal fremme konkurrencen af behandlingen af det forbrændingseget affald fra de kommunale indsamlingsordninger.

Ophævede regler

- Genbrugsområder på genbrugsstationer
Der var fastsat regler, om at kommunerne skulle sikre, at der er område på genbrugsstationer dedikeret til genbrug, samt at det skulle sikre, at de genbrugelige effekter blev overdraget vederlagsfrit til borgere, velgørende organisationer og erhverv. Disse regler er ophævet, og de varslede supplerende mere detaljerede regler og vejledninger vil ikke blive udarbejdet.

Ændringer på vej:

- Udvidet producentansvar på emballage
Det var oprindeligt udmeldt, at det udvidede producentansvar for emballageaffald skulle træde i kraft 1. januar 2025. Det er imidlertid udskudt til 1. juli 2025 med henvisning til, at der ikke må udstedes nationale regler, mens der foregår forhandlinger om emballageaffald i EU.

Det ligger fast, at kommunerne vil få dækket en stor del af indsamlings- og behandlingsomkostningerne til det husstandsindsamlede papir, glas, metal, plast og pap. Der er ingen udmeldinger eller beslutninger om, hvilke omkostninger kommunerne får dækket og hvordan.

- Selskabsgørelse af kommunale affaldsydelser
I forlængelse af "Klimaplanen" blev der d. 30. august 2022 indgået en supplerende politisk aftale om krav om selskabsgørelse af kommunernes levering af affaldsydelser. Aftalen indebærer, at myndighedsopgaver og driftsopgaver skal adskilles ved, at indsamling, udbud, administration, kundeforholdet til borgerne mm. placeres i et kommunalt ejet momspligtigt driftsselskab. Det vides ikke, hvornår der kommer et lovforslag, eller hvornår kravet om selskabsgørelse skal være implementeret.
- Faste gebyrprincipper og prisloft
Med henblik på at gøre kommunernes gebyrer mere gennemsigtige og sammenlignelige lægger en politisk aftale op til, at der kommer bindende retningslinjer for beregning af gebyrerne. Forsyningstilsynet arbejder p.t. på en budget- og gebyrmodel, som forventes bragt i høring før sommeren. Forsyningstilsynet er desuden blevet bedt om at komme med forslag til, hvor og hvordan et prisloft på gebyrerne kan udmøntes. Et prisloft forventes tidligst at have virkning i 2027.
- Kommunale tilsyn med virksomheder

Der er også indgået en politisk aftale om kommunernes tilsyn med virksomhedernes affaldshåndtering startende med, at i 2025 skal en ud af 75 virksomheder årligt have et kommunalt affaldstilsyn, stigende til, at i 2027 skal hver femtende virksomhed skal have et årligt kommunalt affaldstilsyn.